

Vas István: Óda a tegnapi asszonyokhoz

De szépek vagytok, tegnapi asszonyok !
Hamvadó szemetekben még néha felragyog
A régi büszkeség, amivel az első szeretőt
Vállaltátok papák-mamák, a világ vádja előtt,
Nem sütöttétek le a szemeteket, ahogy illett akkoriban,
És nem bújtattátok a szempillák fátylába démonian,
Ti először itt mifelénk, ti válogatott kevesek,
Akikben az örök nőiség új hitté lelkesedett,
A mi hitünkkel, mely szemetekbe sütött, csalatatlan, [fiatalon,
És a ti nézésetekből is a Remény, a Forradalom
Hívott bennünket, az ébredő, felszított Vággyal egy -
Ó micsoda förtelmeket látott később a szemetek,
Micsoda rettegéseket, micsoda mocskot, hány halált,
Hány börtönön át őrizte nekünk megváltó mosolyát,
Mögötte hány holt férfi enyész, hány otthon füstölög,
De ma is hogy tud ragyogni még a romjaitok között,

És fiatalok boldog feje fölött ha összenéz szemünk,
Ma is, mint rég volt, vagy rég se volt, tudással telve [ölelkezünk.

És az utcán vagy hangversenyen, ha feltűntök, szembe [velem,
A fejetek fölvetését már messziről megismerem,
Mert ilyet nem tudnak semmimód az édesek, a maiak,
A macskatekintetű puhák, a sejtelmesek, a démoniak,
A szemükbe hulló hajúak, a lankatag idegbabák,
Ahogy ti értettétek vívni a szerelem párbaját,
És az ősbuja bajvívásnak új értelmű kedvet adott
A tiszta nagy homlok, a hátrasímult, gretagarbós hajatok,
Ahogy irodában is tudtatok ülni, és állni a műhelyekben,
És tudtatok várni keményen, hívón, hitetőn, töretlen,
A hegytetőn fölszegett fejel megállni a hajnali szélben,
Az ágyban az új gyönyörökkel szembenézni merészen,
És tisztán a szennyben, a vészben, ti erősek, ti szépek!

Még ma is a tömegben megismerem, ha ti léptek,
Mert izmos lábatok ma is ruganyos még, ma se csoszog,
Mert ma is a jövőbe léptek, ti tegnapi asszonyok;
Mint amikor a lábatok föl, föl a csúcs felé
Kapaszkodott, tar ágakon átragyogó nap elé,
Vagy a lejtőn lefelé nagyokat szökellve rohant,
Vagy sülécen egyensúlyozott az ormótlan bakancs,
Mely kedvesebb volt a szívemnek, mint most a tusarok,
S hogy tündöklött a lábatok, ti tegnapi asszonyok,
Mikor a Dunán, alkonyi fényben, a gurulópadoson
A deszkának feszült a hosszú szákapocs izom,
És mennyiféle fáradtság gyűlt össze a lábatokban,
S hol mindenütt járt a lábatok, micsoda sarakban, [táborokban,
És fáradt lábatokkal is hogyan karoltatok -
Az erőtök is micsoda gyönyör volt, ti tegnapi asszonyok!

És hányunkat karoltatok, ti tegnapi asszonyok?
Milyen szomorú társaság, ha visszagondolok !
Mindegyitekhez milyen szeretők tartoztak, micsoda férjek,
Kik innen-onnan, amíg lehetett, hozzátok visszatértek!
Társaim, hova tűntetek, ti tegnapi férfiak?
Milyen sírok temettek el, milyen börtönfalak?
Milyen vesztőhely várt titeket, miféle új gyalázatú tűz?
Miféle titkos kapcsolat az, mely minket összefűz?
Nekem testvérem mind, aki titeket szeretett,
Ti tegnapi, bátor asszonyok, mind, aki veletek

Akart új életbe kezdeni, nem ahogy adatott
Ahogy ti tudtátok élni a szépet, ti tegnapi asszonyok.
Csak értetek volt szép a kalandos, kurta átmenet,
Mert szebben éltünk, mi tegnapiak, mint ahogy lehetett.

Ezért hiszem, hogy a föld alá nagyobb kincs soha nem [jutott,
Mint amikor lekerülnek oda a ti csontjaitok,
A tatár koponyák, a buksi fejek, vagy a különös keletiek,
A lábszárcsontok, a csodatudó újjak, csigolyák, perecek.
S aki közületek oda rég lekerült, mikor virágban állt,
Azóta átragyogtatott idefőnt minden homályt,
S a szépségből, a tegnapiból, nem tudom, mi maradt,
De felsugárzik titkosan, mint földalatti nap.

